

MUHTASARI USIO WA KITAALAM

Uliandaliwa kwa ajili ya Mashauriano ya Wadau wa Ndani ("LSCs") kwa

SHUGHULI ZA MRADI WA HIARI WA CARBON ("VPAs") KATIKA JAMHURI YA KENYA

Kwa Mpango Unaopendekezwa wa Gold Standard wa Shughuli za Mpango ("PoA")

"MPANGO WA UFUMBUZI WA UPISHI WA UMEME DMRV KWA AFRIKA"

Utangulizi

Effective Climate Solutions 1 FZCO ("ECCS1") na washirika wake wana furaha kutangaza mikutano ya Mashauriano ya Wadau wa Ndani ("LSC") kwa ajili ya Shughuli zake za Mradi wa Hiari wa Carbon ("VPAs") zinazopangwa nchini Kenya. VPAs hizi zitawekwa chini ya Mpango wa Gold Standard ("PoA") unaoitwa "Mpango wa Ufumbuzi wa Upishi wa Umeme dMRV Afrika".

Jamhuri ya Kenya inategemea sana matumizi ya nishati isiyoweza kurejeshwa (yaani kuni na makaa) kwa mahitaji ya kupikia majumbani. Matumizi haya yana athari mbaya kwa mazingira, ikiwa ni pamoja na ukataji wa miti na uharibifu wa ardhi, uzalishaji wa gesi chafu ("GHG"), na kupungua kwa rutuba ya udongo pamoja na uwezo wake wa kuhifadhi maji. Zaidi ya hayo, uchafuzi wa hewa wa ndani ("IAP") unaotokana na uchomaji wa kuni na makaa unaweza kusababisha magonjwa kama vile nimonja, kiharusi, magonjwa ya moyo, magonjwa sugu ya njia za hewa na saratani ya mapafu.

Lengo na Teknolojia ya Shughuli za Mradi wa Hiari (VPA)

ECCS1 na washirika wake watafanya shughuli za mradi wa kaboni nchini Kenya kwa ajili ya Mpango wa Gold Standard wa Shughuli za Mpango (PoA) "Mpango wa Ufumbuzi wa Upishi wa Umeme dMRV kwa Afrika".

Lengo la VPA chini ya PoA ni kusambaza majiko ya umeme ya induction yenye ufanisi mkubwa (ICs) kwa kaya nchini Kenya. Hii pia itajumuisha kaya zinazotumia ICs kwa biashara ndogo kama vile mikahawa inayoendeshwa katika mazingira ya nyumbani.

Gesi kadhaa chafu za hewa, ikiwa ni pamoja na dioksidi kaboni, huzalishwa kutokana na uchomaji usiokamilika wa nishati asilia unaotokea katika matumizi ya majiko ya jadi. Teknolojia za IC zinazotumika katika VPAs zitapunguza kiwango cha nishati isiyoweza kurejeshwa inayotumiwa na kaya ili kuzalisha kiasi sawa cha nishati kilichohitajika katika hali ya awali. Upunguzaji huu wa matumizi ya nishati asili ndiyo msingi wa kupunguza uzalishaji wa gesi chafu na uchafuzi wa hewa wa ndani (IAP), huku pia ukiboresha hali ya maisha ya kaya kwa kupunguza muda na gharama za kukusanya au kununua nishati ya kupikia.

Kwa kutumia ICs, watumiaji watakabidhi haki zote za mikopo ya kaboni kwa ECCS1 na washirika wake, ambao wameidhinishwa kama Mamlaka ya Kuratibu na Kusimamia PoA na Msanidi wa Mradi wa VPA.

ICs zitasambazwa kupitia mauzo ya moja kwa moja/distribusheni kwa kaya zilizo ndani ya mpaka wa mradi.

Kundi Lengwa na Eneo

Kundi lengwa la VPA ni kaya zinazotumia mchanganyiko wa nishati isiyoweza kurejeshwa na mafuta ya kisukuku (pamoja na gesi) kama chanzo cha nishati ya kupikia kabla ya mradi. Mpaka wa VPA unajumuisha maeneo ya mijini na pembezoni mwa miji katika kaunti zote 47 za Kenya.

Teknolojia

VPA inaweza kutumia aina tofauti za majiko ya induction (ICs). Majiko haya yana ufanisi wa hali ya juu na yameundwa kwa kuzingatia utamaduni wa upishi wa maeneo husika ya mradi, ili kuhakikisha kuwa maboresho ya kiteknolojia na viwango bora vya maisha hayaharibu mila na desturi za upishi wa jamii. Kadri muda unavyokwenda, VPA inaweza pia kuchagua kusambaza aina nyingine za majiko.

VPA inaweza kutumia aina tofauti za majiko bora (ICs). Majiko haya yana ufanisi wa hali ya juu yameundwa kwa kuzingatia utamaduni wa upishi wa maeneo husika ya mradi, ili kuhakikisha kuwa maboresho ya kiteknolojia na viwango bora vya maisha hayaharibu mila na desturi za upishi wa jamii. Kadri muda unavyokwenda, VPA inaweza pia kuchagua kusambaza aina nyingine za majiko.

Vipimo vya Kiumeme

Maelezo	Thamani/Jina
Ukadiriaji wa Nguvu	200W - 2000W
Ukadiriaji wa Voltage	220VAC - 250VAC
Ukadiriaji wa Sasa wa Kawaida	8 Amps

Mpango wa Utekelezaji

- Mradi utanza katika robo ya kwanza ya mwaka 2025 kwa usambazaji wa majiko bora ya kupikia ya kwanza. Inakadiriwa kuwa jumla ya majiko 87,000 yatakuwa yamesambazwa ifikapo mwisho wa kipindi cha kwanza cha utoaji wa mikopo ya kaboni.
- Mashauriano na Wadau wa Kienyeji (LSC) yamepangwa kufanyika katika tarehe tatu tofauti katika maeneo matatu nchini Kenya kama ifuatavyo:

Mji wa Nyeri

- Tarehe: 14 Aprili 2025
- Eneo: Ibis Hotel - Nyeri

Jiji la Nairobi

- Tarehe: 16 Aprili 2025
- Eneo: The Clarion Hotel - Nairobi

Jiji la Mombasa

- Tarehe: 29 Aprili 2025
- Eneo: Sentrim Hotel - Mombasa

Mikopo ya Kaboni

Kupunguzwa kwa uzalishaji wa gesi chafuzi kupitia uhifadhi wa umeme isiyoweza kurejeshwa kutasababisha uzalishaji wa mikopo ya kaboni kwa mujibu wa taratibu na kanuni za uthibitishaji za **Gold Standard**.

Mapato yanayotokana na uuzaji wa mikopo ya kaboni yatasaidia:

- a) Kusambaza vifaa bora vya kupikia kwa bei nafuu kupitia ruzuku ili viweze kufikiwa na watumiaji wa mwisho.
- b) Kupanua na kuongeza wigo wa mpango, hivyo kuwafikia watumiaji wengi zaidi.
- c) Kuzalisha ajira zaidi.
- d) kuendelea kuwekeza katika utafiti na maendeleo (R&D), hivyo kuzalisha majiko yenye ubora wa hali ya juu kwa gharama nafuu.
- e) Kutoa huduma bora za baada ya mauzo.
- f) Kutoa elimu na kuhamasisha watumiaji kuhusu faida na matumizi sahihi ya majiko bora ya kupikia.

Manufaa ya Kijamii na Kiuchumi

Mbali na kupunguza uzalishaji wa gesi chafuzi (GHG) kwa mujibu wa Lengo Namba 13 la Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa (SDG) 'Hatua dhidi ya Mabadiliko ya Tabianchi', mradi huu pia utalenga kuongeza manufaa mengine ya muda mrefu ya uendeleu kwa familia za wenyeji pamoja na mazingira ya eneo husika. Shughuli za mradi chini ya PoA zinatarajiwa kuchangia Malengo mbalimbali ya Maendeleo Endelevu (SDGs) kwa njia zifuatazo:

1. Kupunguza gharama za ununuzi wa mafuta kwa kaya. Matumizi ya makaa au kuni yanaweza kuchangia sehemu kubwa ya bajeti ya kaya. Kupunguza matumizi ya nishati isiyoweza kurejeshwa kunaweza kuleta akiba kubwa ya kifedha, hivyo kuruhusu kaya kutumia akiba hizo kwa matumizi mengine yenye tija au kuziwekeza. **(Katika kuendana na SDG 1 'Kutokomeza Umaskini')**.
2. Kupungua kwa utoaji wa hewa ya monoksidi ya kaboni na chembechembe ndogo (particulate matter) wakati wa mwako wa majiko ndani ya kaya kutapunguza uchafuzi wa hewa wa ndani na hivyo kupunguza matukio ya magonjwa ya kupumua, maumivu ya kichwa, na kuwashwa macho, hasa kwa wanawake na watoto wanaotumia muda mwingi kupika. **(Katika kuendana na SDG 3 'Afya Njema na Ustawi')**.
3. Majiko bora ya kupikia yanabuniwa kwa ufanisi wa hali ya juu, hivyo kupunguza muda wa kupika na pia kupunguza mara kwa mara hitaji la kununua mafuta. Hii inapelekea akiba ya muda, hasa kwa wanawake na wasichana, ambao mara nyingi wanahusika na ukusanyaji wa nishati na maandalizi ya chakula, hivyo kuwaruhusu kutumia muda huo kwa shughuli nyingine za maendeleo. **(Katika kuendana na SDG 5 'Usawa wa Kijinsia')**.
4. VPA itaongeza upatikanaji wa teknolojia safi, za kisasa, na zenye ufanisi wa kupikia **(Katika kuendana na SDG 7 'Nishati Nafuu na Safi')**.
5. Wakala wa mauzo na wakusanyaji wa data watapatiwa mafunzo maalum kuhusu matumizi ya majiko bora, pamoja na manufaa yake ya kiuchumi na kimazingira **(Katika kuendana na SDG 4 'Elimu Bora')**.
6. Utekelezaji wa VPA utaongeza ajira kwa watu wanaohusika na utengenezaji, usambazaji, uuzaji, na huduma kwa wateja wa miradi husika **(Katika kuendana na SDG 8 'Ajira Bora kwa Wote')**.
7. Akiba ya mafuta inayopatikana kutokana na matumizi ya majiko bora itapunguza mahitaji ya kuni zisizoweza kurejeshwa barani Afrika, hali inayohusiana na ukataji miti na uharibifu wa mazingira **(Katika kuendana na SDG 15 'Maisha Juu ya Ardhi')**.

Uzingatiaji wa Kanuni za Kulinda

VPAs zitafuata Kanuni na Mahitaji ya Usalama ya Gold Standard ili kuhakikisha kuwa mradi haukiuki au kukinzana na kanuni zozote za kitaifa, kikanda, au za jamii kuhusu upatikanaji wa nishati ya kupikia.

Muhtasari wa ulinganifu wa kanuni hizi umetolewa hapa chini:

Kanuni za Kijamii

- **Kanuni ya 1: Haki za Binadamu:** Usambazaji wa vifaa vya kupikia vilivyoboreshwa au shughuli zozote zinazohusiana na uendeshaji wa PoA au VPAs zake husika, una hatari ndogo sana ya kukiuka sheria zozote za haki za binadamu au mikataba ya kimataifa, pamoja na masharti yote yanayohusiana yaliyotajwa katika Kanuni za Kulinda (toleo la 2.1) za Gold Standard for Global Goals. Katika ngazi ya Mashauriano ya Wadau wa Ndani ya Nchi (LSC), CME itafanya na kuwasilisha kwa wadau mapitio ya kina ya sheria na kanuni zote zinazotumika ili kuhakikisha kuwa mikataba na itifaki za haki za binadamu zilizoidhinishwa katika ngazi ya kikanda, kitaifa, na kimataifa na kila Mwenyeji wa Mradi zimezingatiwa ipasavyo.
- **Kanuni ya 2: Usawa wa Kijinsia na Uwezesaji wa Wanawake:** Matumizi ya vifaa vya kupikia vya ufanisi kama mbadala au kwa kupunguza matumizi ya nishati ya jadi inayotokana na kuni yatatoa matokeo maalum ambayo yanawanufaisha na kuheshimu haki za wanawake. Faida binafsi pamoja na tathmini ya hali ya awali kabla ya mradi zitatolewa kwa kila Mashauriano ya Wadau wa Ndani ya Nchi (LSC) kama hitaji la madai ya SDG 5 kama ilivyokusudiwa katika Muundo wa PoA.
- **Kanuni ya 3: Afya na Usalama wa Jamii:** Hakuna madhara halisi au yanayodhaniwa kuhusiana na afya ya jamii yanayotarajiwa kutokea kutokana na utekelezaji wa VPA. CME itahakikisha kuwa VPAs zote (kupitia LSC husika na Nyaraka za Muundo) zinabainisha na kuwasilisha uzingatiaji wa hatua zote za usalama zinazohusiana na hali za kazi, ikiwa ni pamoja na tathmini zinazolinda afya na usalama wa watu wanaojihusisha na utekelezaji wa VPA.

- **Kanuni ya 4: Urithi wa Kitamaduni, Jamii za Kiasili, Uhamishaji na Uhamiaji wa Kulazimishwa:** Utekelezaji wa VPA unahusisha usakinishaji wa vifaa vya kupikia vinavyohamishika, hivyo hakuna hatari ya VPA kuathiri maeneo yoyote ya urithi wa kitamaduni. CME itahakikisha kuwa VPAs zote zinaonyesha uzingatiaji wa hitaji hili na kuwafahamisha wadau wote katika ngazi ya VPA kwa heshima maalum kwa kila hatua ya kulinda:
 - Dhidi ya mabadiliko, uharibifu au kuondolewa kwa maeneo, vitu, au miundo yenye umuhimu wa kihistoria na kitamaduni.
 - Dhidi ya uhamishaji wa kulazimishwa na kuhamishwa kwa jamii.
 - Uzingatiaji wa haki za umiliki wa ardhi na haki nyinginezo.
 - Ulinzi wa haki za jamii za kiasili.
- **Kanuni ya 5: Kupambana na Rushwa:** CME itahakikisha, na VPAs zote zitahitajika kuonyesha na kuwajulisha wadau kuwa rushwa na vitendo vyovyote vya ufisadi havitavumiliwa katika utekelezaji wa VPA yoyote katika kipindi chote cha utekelezaji wa PoA.
- **Kanuni ya 6: Athari za Kiuchumi:** CME haitaruhusu VPAs yoyote ambayo inatumia ajira ya kulazimishwa au inakiuka sheria za ajira za kitaifa na kimataifa. Kila VPA itahitajika kuonyesha na kuwajulisha wadau hatua zote za usalama na uzingatiaji wa masharti ya Kanuni ya 6 ya Mahitaji ya Kanuni za Kulinda za Gold Standard.

Kanuni za Mazingira na Ikolojia

Kanuni ya 7: Hali ya Hewa na Nishati

- **Uzalishaji wa hewa ukaa (GHG):** Mradi utapunguza uzalishaji wa gesi chafuzi ikilinganishwa na hali ya awali kwa kipindi cha hadi miaka 20 (muda wa PoA). Matumizi ya majiko ya kupikia ya mradi yataepusha utoaji wa tani nyingi za CO2 angani.

Kanuni ya 8: Maji

- **Athari kwa Mitindo/Mtiririko wa Maji Asilia:** Mradi hautakuwa na athari hasi kwa rasilimali za maji katika eneo husika. Hakutakuwa na mabadiliko makubwa katika kiasi cha maji kinachopatikana kwa matumizi ya kaya.

- **Erosion (mmomonyoko wa udongo):** Kupungua kwa matumizi ya kuni kutasaidia kulinda misitu ya asili. Hivyo, uwezekano wa mmomonyoko wa udongo utapungua kwa njia isiyo ya moja kwa moja, na utulivu wa maji utaimarika.

Kanuni ya 9: Mazingira, Ikolojia, na Matumizi ya Ardhi

- **Marekebisho ya Mandhari na Udongo:** Hakuna mazao au bidhaa nyingine zitakazozalishwa ndani ya mradi.
- **Uwezekano wa Majanga ya Asili:** Mradi hautaathiri au kuongeza hatari ya majanga ya asili. Hakutakuwa na mabadiliko ya matumizi ya ardhi ndani ya eneo la mradi. Hakuna hatari inayoweza kutarajiwa ya kuzidisha majanga ya asili au yale yanayosababishwa na binadamu.
- **Biosafety na Rasilimali za Kijenetiki:** Hakuna viumbe vilivyobadilishwa kijenetiki (GMOs) vitakavyotumiwa katika mradi huu.
- **Utoaji wa Vichafuzi:** Kutokana na shughuli za mradi, matumizi ya kuni yanatarajiwa kupungua, na hakuna mafuta ya kisukuku yanayotarajiwa kuchomwa, hivyo hakuna hatari ya kutoa vichafuzi kwenye mazingira.
- **Taka Hatari na Zisizo Hatari:** Katika awamu ya uzalishaji wa teknolojia, mradi unashirikiana na wazalishaji wa ndani wanaozingatia mahitaji madhubuti ya usalama kama yanavyotakiwa na sheria. Kwa hivyo, hakuna uwezekano wa kuzalisha taka hatari au zisizo hatari wakati wa utekelezaji wa mradi. Mpango wa matengenezo na usimamizi wa taka utaendelea kutekelezwa katika kipindi chote cha mradi.
- **Matumizi ya Viua Dudu na Mbolea:** Mradi hauhusishi matumizi ya viuutilifu au mbolea.
- **Uvunaji wa Misitu:** Mradi utapunguza mahitaji ya kuni na hivyo pia kiwango cha uvunaji wa misitu. Hii itakuwa na athari chanya kwa ulinzi wa misitu.
- **Usalama wa Chakula:** Mradi hautaathiri ukuaji wa chakula wala ubora wake.
- **Ustawi wa Wanyama:** Mradi hauhusiani na ufugaji wa wanyama.

- **Maeneo Yenye Thamani ya Uhifadhi na Makazi Muhimu:** Kila VPA itahitajika kuonyesha hatua za usalama na uzingatiaji wa itifaki za kitaifa na kimataifa kuhusu makazi muhimu na viumbe hai.
- **Aina za Wanyama Walio Hatarini Kutoweka:** VPA haitarajiwi kuwa na athari yoyote kwa makazi ya viumbe hawa kwa kuwa inahusika tu na kaya zilizopo.
- **Aina za Kigeni Zinazoweza Kuwa na Madhara:** Mradi hautaingiza aina yoyote ya viumbe wa kigeni.